

Pericopa Naso - Președinți נשיאים nesiim [anul 5780]

În primele două pericope ale cărții Numeri, care pot fi considerate a fi una, sunt două teme principale. Prima este descrierea detaliată a muncilor Leviților și numărătoarea lor. A doua temă este cea cu care începe cartea BeMidbar/Numeri: numirea personală a fiecărui președinte de trib. Iar pericopa Naso se încheie cu o descriere lungă și amănunțită a donațiilor personale ale fiecărui președinte, în numele tribului său, la inaugurarea Tabernacolului. Descrierea este atât de lungă încât cuprinde 88 de versete din cele 176 ale acestei pericope, care este cea mai lungă pericopă din Tora. Aceasta este prima întâlnire personală a cititorilor cu acești președinți. Este adevărat că cititorul a auzit de ei cu câteva ocazii, însă nici odată pe nume (de exemplu Exod 16:22, 34:31). Pe de altă parte, este posibil și că acești președinți amintiți în cartea Șmot/Exod nu sunt aceiași președinți din cartea Numeri.

Așadar aceasta este prima întâlnire personală a cititorului cu acești președinți din care le aflăm numele lor, caracterul lor, statutul și postul lor: „Și vor fi cu voi câte unul din fiecare trib, fiecare este cap al casei lui părintești. Și acestea sunt numele persoanelor care vor sta cu voi” (Numeri 1:4-5). Aceasta este prima apariție al președinților pe scena lumii doar în luna Iyyar după mai mult de un an de la ieșirea evreilor din Egipt.

Puțin în continuare ei sunt amintiți a doua oară pe numele lor când evreii au staționat după instalarea cortului (întreg cap. 2 din BeMidbar/Numeri). Iar aici, spre sfârșitul pericopei Naso, îi întâlnim a treia oară la inaugurarea altarului din Tabernacol (Numeri 7:1-11). Aici sunt detaliate jertfele și darurile aduse de fiecare dintre ei, iar numele lor este amintit de două ori: înainte și după detaliile jertfelor. Însă aici se pune o mare întrebare: „A fost în ziua în care sfârșise Moise de așezat cortul ...” (Numeri 7:1). Așezarea cortului a început în Nisan și s-a terminat după o lună, în Iyyar. Noi știm că inaugurarea cortului s-a petrecut de Roș Hodeș (prima zi) a lunii Nisan : „Și a fost în luna întâi (Nisan), în anul al doilea, la întâi ale lunii, cortul a fost așezat” (Exod 40:17). Acest lucru înseamnă că președinții au apărut pe scena istoriei cu o lună înainte de numirea lor în luna Iyyar, după cum reiese din Numeri 1:4-5. Întrebarea care se pune este de ce porunca numirii președinților a fost dată doar în luna Iyyar? Tot poporul îi cunoaște deja pe „Acești oameni care fuseseră numiți pe nume” (Numeri 1:17) în funcția lor de președinți. Ne este scris că atunci a fost inaugurat altarul „Acesta a fost darul pentru dedicarea altarului” (Numeri 7:84).

Vom da aici doar o singură explicație posibilă. Aici este vorba de numiri într-un post cu multiple atribuții. În aceea perioadă, poporul evreu era într-un proces de organizare și pregătire pentru intrarea în țară după patru criterii:

1. **Social** – prin autoritatea executivă: Moise, Aaron, președinții și bătrânii.
2. **Juridic** – prin autoritatea juridică: Moise, căpetenii peste o mie, căpetenii peste o sută etc.
3. **Ritual** – prin Moise, Aaron și fiii lui cu ajutorul Leviților. În pericopa noastră se adaugă și președinții care au adus daruri și jertfe la inaugurarea altarului ca reprezentanți ale triburilor.
4. **Militar** – prin Iosua, o singură dată în războiul cu Amalek cu un an în urmă și acum prin președinți.

Cu douăzeci de zile înainte de ieșirea evreilor din zona muntelui Sinai, președinții primesc sarcina de a pregăti cucerirea țării. Până atunci ei erau căpetenii, un fel de prefecți, ale mari comunități de cel puțin o sută de mii de oameni. Dacă fiecare trib avea cam cinci zeci de mii de bărbați adulți, atunci adăugând pe femei și copii ajungem

la cel puțin o sută de mii. De Roș Hodeș Iyyar ei sunt numiți și ca un fel de comandanți ale trupelor fiecărui trib. Atunci era vorba să se intre în țară în câteva luni, dacă nu venea puțin după aceea evenimentul tragic al iscoadelor. Despre aceasta numire învățăm din nenumărate versete și mai ales din folosirea cuvântului ebraic *țava*, צבא armată, oștire în diferite versete. De aici reiese că numirea din luna Nisan este una de ritual și poate și socială. Cea de a doua din luna Iyyar care apare în legătură cu recensământul care nu este unul demografic, ci unul militar pentru pregătire la război, este unul militar.

Această numire dublă apare puțin cam ciudată, luând în considerație că nu orice om de stat are în același timp abilități militare. Din această cauză această nominalizare este probabil amintită la începutul cărții Numeri. Acesta este momentul de apogeu al puterii acestor președinți. După aceea a venit căderea. În cel puțin unul din cele două provocări care au venit imediat după această numire, președinții au eșuat. Probabil din cauza poverii enorme care era pe umerii lor din cauza celor două sarcini, nu au mai avut putere să-l susțină pe Moise în cele două situații de criză. Prima a fost la Kivrot Hataava קִבְרוֹת הַתַּאֲוָה (mormintele de lăcomie/viciu) (Numeri 11:34-35). Aici Moșe însuși spune că nu are sprijin: „Nu pot să port singur tot poporul acesta, pentru că este prea greu pentru mine. Și dacă faci așa cu mine omoară-mă” (Numeri 11:14-15). Singur? Unde sunt președinții? Este clar că Moise era singur, iar Domnul i-a răspuns imediat: „Strânge-mi șaptezeci de inși dintre bătrânii lui Israel pe care-i cunoști că sunt bătrâni ai poporului și supraveghetori printre ei ... și voi coborî și voi lua din duhul care este peste tine și-l voi pune peste ei și vor purta povara poporului și n-o vei purta singur” (Numeri 11:16-17).

O dovadă și mai clară la eșecul președinților este identitatea iscoadelor. Imediat după criza de la mormintele de viciu sunt trimiși cele 12 iscoade: „Să trimiteți o persoană din fiecare trib a părinților lor, fiecare președinte între ei. Și Moise i-a trimis ... după porunca lui HAȘEM, toți erau inși căpetenii ai fiilor lui Israel” (Numeri 13:2-3). Dacă aici cuvântul „căpetenii” se referă la președinții triburilor, după numele care apar în versetele 4-15, reiese că președinții au fost schimbați. Asta fiindcă apar alte nume. Iar dacă acest cuvânt se referă la casele părinților (vezi la Leviți Numeri 3:32) și atunci este clar că după eșecul lor, președinții triburilor au fost schimbați cu căpeteniile caselor părinților, care au eșuat la rândul lor, în afară de cei doi: Iehoșua și Calev.

Încă o dovadă la eșecul președinților este dispariția lor din Tora după evenimentul de la mormintele de viciu. Aceasta este una dintre căile folosite în Tora pentru a camufla eșecuri, lăsând doar indicii. Această metodă ne poate explica și faptul că eșecul lor nu este menționat în Tora.

O ultimă întrebare care se pune, este cum de Domnul i-a ales cu scurt timp înainte? Un răspuns parțial putem găsi în eșecuri asemănătoare de aleși, ca alegerea celor doi fii a lui Aaron, Nadav și Avihu, să se urce pe munte împreună cu 70 de bătrâni și nu a lui Elazar și Itamar (Exod 24:1, 9). Și alegerea lui Șaul ca rege este un exemplu asemănător.

Din toate acestea putem învăța că chiar dacă cei buni sunt aleși la putere, pot și ei să eșueze. Iar dacă acest lucru se întâmplă, întotdeauna li se vor găsi înlocuitori.